

EL LLENGUATGE

23/x/1976

Ben acoblat

Així com deiem no fa gaires dies que hi havia el full i la fulla —i el fruit i la fruita, etc—, també hi ha el coble i la cobla, dos noms d'una mateixa família etimològica, masculí l'un i femení l'altre —i, en català oriental, homònims—, amb un significat diferent. El coble significa el lligam que uneix una parella d'animals i, per extensió, aquesta mateixa parella. La cobla, en canvi, pot designar una determinada composició poètica, o bé un petit conjunt musical, especialment el que interpreta la música de les sardanes. Malgrat les diferències d'aquests diversos significats s'hi pot apreciar, encara, una idea general de conjunció o enllaç, que els prové de l'etimologia dels dos noms (el terme llatí *copula*).

Tant coble com cobla s'han de pronunciar amb b geminada, és a dir, com si fos «cob-ble». N'hi ha que pronuncien aquestes paraules, especialment la segona, dient «co-bla», amb una sola b, sobretot si la tenen escrita al davant, cosa que s'esdevé sovint amb els noms de les cobles de sardanes. D'altres, en canvi, diuen «copla» amb p, perquè no han copsat bé la pronunciació genuïna de la b geminada i experimenten, a més, la influència de la forma del castellà. Però cal no renunciar a pronunciar coble i cobla semblantment a com pronunciem poble, noble o moble.

Coble ha originat el verb acoblar, amb diversos significats però també amb la mateixa idea general: la de subjectar, unir o aparellar. Cal dir-ne exactament el mateix, pel que fa a la pronunciació, que el que hem dit sobre els dos substantius. En el cas del verb, però, s'hi afegeix sovint un error d'escriptura. Usat en el seu sentit, podríem dir mecànic, és corrent que hom escrigui «acoplar», per les mateixes raons que fan pronunciar «co-pla» en lloc «cob-bla». Però es tracta realment de acoblar, pronunciat «acob-blar» i que vol dir, entre altres coses, «unir (dues peces) entre elles de manera que ajustin perfectament».

ALBERT JANE